

CONSULTAȚII ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC

**Cursul: Probleme fundamentale ale economiei socialiste,
ale aplicării noului mecanism economico-financiar în etapa
făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate**

Dezvoltarea bazei tehnico-materiale de producție a socialismului. Documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. despre continuarea pe o treaptă superioară a industrializării și necesitatea accentuării procesului de modernizare a bazei tehnico-materiale a societății, în condițiile creșterii mai accentuate a eficienței economice

Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, implicând transformări profunde în toate compartimentele societății noastre presupune, înainte de toate, constituirea unei economii moderne și înfloritoare. Acest proces are la bază dezvoltarea impetuoasă a forțelor de producție, crearea unei baze tehnico-materiale avansate, la nivelul progreselor înregistrate de știința și tehnica modernă, aplicarea largă în producția socială a celor mai noi cuceriri ale tehnicii și tehnologiei contemporane. Tocmai de aceea, ca o recunoaștere a statutului său de premisă a valorificării superioare a resurselor materiale și umane de care dispune economia românească, de factor activ în modernizarea structurilor economice, crearea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului s-a situat constant în centrul strategiei dezvoltării economico-sociale a țării.

CONCEPTUL, FUNCȚIILE ȘI TRĂSĂTURILE BAZEI TEHNICO-MATERIALE A SOCIALISMULUI

Importanța și rolul bazei tehnico-materiale în viața economică a societății rezidă în însuși conținutul acestora. Baza tehnico-materială este formată din elementele materiale ale forțelor de producție, respectiv mijloacele de muncă (mașini, instalații, utilaje, sisteme de irigații, baze, depozite și alte construcții destinate producției so-

cială), **obiectele muncii** (materii prime, materiale etc.), **sursele energetice**. De asemenea, în condițiile revoluției științifico-tehnice contemporane baza tehnico-materială include și **elemente materiale ale științei** constituite din baza materială a cercetării științifice (centre de cercetare, laboratoare, stații pilot etc.) și din **rezultatele activității de cercetare științifică, concretizate în invenții, inovații, documentații tehnice, tehnologii**. Incluziunea în baza tehnico-materială a componentelor materiale ale științei constituie urmarea logică a procesului amplu de transformare a științei în forță nemijlocită de producție.

Pornind de la aceste elemente se poate conchide că baza tehnico-materială a societății are un conținut complex; ca latură a forțelor de producție ea este formată din totalitatea mijloacelor de producție și a elementelor materiale ale științei, privite în unitatea și interacțiunea lor specifică în cadrul procesului de producție. În acest sens, nu este corectă identificarea bazei tehnico-materiale cu forțele de producție după cum nu este corectă tratarea acestora în mod izolat față de forțele de producție; de asemenea, nu putem privi baza tehnico-materială separat de forța de muncă. Cu toate că aceasta din urmă nu face parte din baza tehnico-materială, legătura dintre ele este indisolubilă, fiind întemeiată pe mecanismul de funcționare al bazei

Supliment la

nr. 45 1980

Revista
ECONOMICA
REVISTA LUCRĂRII ȘTIINȚIFICE ȘI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

tehnico-materiale a societății care nu poate fi conceput fără existența principalei forțe de producție a societății — forța de muncă.

Baza tehnico-materială a societății poartă amprenta stadiului dezvoltării forțelor de producție și a relațiilor de producție. Se poate astfel constata o anumită corespondență între orinduirea social-economică și un anumit tip de bază tehnico-materială. Cu toate că este în mare măsură legată de relațiile de producție, de elementele de infrastructură, baza tehnico-materială își păstrează o independență și sensuri de evoluție specifice ce decurg din natura tehnică a acestui subsistem. Acest lucru este vădit și în condițiile contemporaneității, cind elementul ce influențează în chip spectacular și decisiv dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale — revoluția științifică și tehnică — se manifestă cu aceeași vigoare în țări cu sisteme social-politice diferite.

Funcția principală pe care o îndeplinește baza tehnico-materială a societății este aceea de „aparat“ de producție, de „instrument“ cu ajutorul căruia omul produce bunurile materiale necesare sîși și prin intermediul căruia se asigură creșterea și diversificarea producției de bunuri materiale. În aceste condiții în economia socialistă baza tehnico-materială și dezvoltarea acesteia constituie factorii primordiali de care depinde ridicarea nivelului de trai al populației, asigurarea unei înalte civilizații materiale și spirituale pentru întregul popor. De asemenea, baza tehnico-materială asigură valorificarea superioară a resurselor naturale ale țării și, prin dezvoltarea ei, permite amplasarea rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării, ridicarea tuturor județelor și localităților.

Baza tehnico-materială a socialismului îndeplinește și alte funcții. Astfel, prin dezvoltarea și modernizarea sa, aceasta contribuie la creșterea susținută a eficienței economice, la sporirea continuă a produsului social și a venitului național. În același timp, ea reprezintă condiția fundamentală pentru asigurarea utilizării raționale — deplină și eficiente — a forței de muncă în societate, aducîndu-și, totodată, o contribuție substanțială la dezvoltarea și consolidarea noilor relații de producție.

Relațiile de producție socialiste imprimă bazei tehnico-materiale a societății trăsături proprii, care pun în evidență superioritatea ei față de baza tehnico-materială a societăților precedente. În primul rînd, avînd ca temelie proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, baza tehnico-materială a socialismului se caracterizează printr-o funcționalitate social-economică nouă, consolidarea, dezvoltarea și modernizarea ei avînd ca obiect fundamental ridicarea nivelului de trai al tuturor membrilor societății, creșterea gradului de civilizație al întregului popor. În al doilea rînd, unitatea relațiilor de producție socialiste imprimă bazei tehnico-materiale a societății un caracter unitar, și, în același timp, atotcuprinzător, determinat și de

extinderea mării producții mașiniste în toate ramurile economiei naționale, bazată pe automatizare, cibernetizare, chimizare, pe folosirea de noi tipuri de energie etc. În sfîrșit, crearea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului se prezintă ca un proces complex, aflat sub incidența acțiunii întregului sistem de legi economice obiective din societate. Acest proces se încadrează în mișcarea de ansamblu a întregului mecanism economic, mișcare care are un caracter planic. Prin intermediul planului național unic se înfăptuiește procesul de creare și dezvoltare a bazei tehnico-materiale, de repartizare echilibrată a componentelor sale pe ramuri, subramuri și în profil teritorial.

FAURIREA ȘI CONSOLIDAREA BAZEI TEHNICO-MATERIALE

Pornind de la importanța și rolul bazei tehnico-materiale în viața economică a societății, partidul nostru a situat în centrul politicii sale economice, făurirea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului, proces obiectiv-necesar pentru orice țară care a trecut și trece la orinduirea socialistă. Sarcinile de făurire a bazei tehnico-materiale a socialismului diferă însă, de la țară la țară, în funcție de nivelul de dezvoltare moștenit, de structura pe ramuri a economiei, de bogățiile naturale, de condițiile concrete în care se desfășoară construcția socialistă. etc. Pentru acele țări care moștenesc forțe de producție dezvoltate se pune problema restructurării și dezvoltării lor pe baze socialiste, în timp ce pentru țările care moștenesc de la vechea orinduire un nivel scăzut de dezvoltare economică, sarcina principală constă în crearea bazei tehnico-materiale a socialismului și, ulterior, în dezvoltarea sa. Acesta este și cazul României, țară care a preluat de la precedentă orinduire grave decalaje economice, o economie cu o structură predominant agrară, cu o industrie slab dezvoltată.

În fața acestei situații, unica soluție pentru depășirea gravei înapoieri economice și tehnice se impunea a fi făurirea unei baze tehnico-materiale puternice, capabilă să asigure valorificarea resurselor materiale și umane ale țării, să ridice nivelul tehnic al economiei și să permită lichidarea decalajelor economice față de țările avansate, într-un timp cit mai scurt. Or, unicul drum de urmat pentru realizarea acestui scop a fost și este industrializarea socialistă. „Istoria civilizației omenești — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — reliefează rolul primordial pe care l-a jucat și îl joacă industria în dezvoltarea bazei tehnico-materiale, în înflorirea multilaterală a economiei, a științei și culturii, în ridicarea nivelului de trai al poporului, în apărarea și consolidarea independenței naționale a fiecărui stat, în asigurarea participării active a fiecărui popor la progresul general al umanității, la schimbul de bunuri materiale și spirituale pe plan mondial“.

INDUSTRIA — FACTOR PRIMORDIAL IN DEZVOLTAREA BAZEI TEHNICO-MATERIALE

Munca concretă de transpunere în practică a concepției partidului nostru asupra industrializării s-a întemeiat și se întemeiază pe cunoașterea profundă a condițiilor și necesităților interne, a potențelor materiale și umane de care dispunem. Planurile cincinale 1951—1955, 1956—1960 și 1961—1965 au asigurat crearea bazei tehnico-materiale a societății socialiste în industrie și agricultură, pentru ca, în perioada cincinalului 1966—1970 accentul să fie pus pe elementele ce asigură consolidarea rezultatelor obținute. Cincinalele 1971—1975 și 1976—1980 reprezintă etape de cea mai mare însemnătate în procesul de modernizare a bazei tehnico-materiale a socialismului.

Pe parcursul acestor etape s-au înregistrat modificări substanțiale în structura și nivelul de dezvoltare al economiei naționale, modificări care sînt puse în evidență cel mai bine de îmbunătățirea structurii pe ramuri a economiei, de creșterea importanței și rolului ramurilor de bază de care depinde dezvoltarea tuturor celorlalte activități și creșterea nivelului de trai al poporului (vezi tabelul).

Dezvoltarea intensă a industriei, ca element esențial al formării unui mecanism de producție modern și multilateral dezvoltat, a permis transformarea României dintr-o țară cu un nivel scăzut de dezvoltare a forțelor de producție și o repartizare neechilibrată a lor pe teritoriu într-un stat socialist în plin avînt, care dispune de un nivel ridicat de dezvoltare a forțelor de producție, de o economie modernă. O orientare de cea mai mare însemnătate se concretizează în atenția prioritară care s-a acordat dezvoltării în ritm înalt a ramurilor purtătoare ale progresului tehnic (electronica, electrotehnica, mecanica fină, optica, chimia de sinteză etc.), paralel cu trecerea la industrializarea activităților din celelalte ramuri ale economiei naționale.

Drept urmare, în anii care au trecut, s-au înregistrat schimbări însemnate în însăși structura producției industriale, astfel încît această ramură a devenit capabilă să satisfacă, în proporții din ce în ce mai însemnate, nevoile reproducției socialiste lărgite, asigurînd înzestrarea tehnică superioară a tuturor celorlalte ramuri și cerințele populației, participînd deopotrivă cu produse complexe de mare tehnicitate la schimburile economice externe ale țării. În aceeași măsură, dezvoltarea industriei a contribuit mult la

crearea unei baze tehnico-materiale puternice și în agricultură, construcții, transporturi, în celelalte ramuri ale economiei. Prin dezvoltarea industriei s-a asigurat și se asigură în continuare amplasarea rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării, proces ce a permis trezirea la viața economică și socială a unor zone mai puțin dezvoltate, armonizarea dezvoltării economico-sociale în profil teritorial. Toate aceste rezultate sînt reflectate de noua configurație a economiei naționale, de progresul economic și social înregistrat în anii construcției socialismului în țara noastră.

Semnificativ pentru procesul de creștere și modernizare a economiei este și faptul că în 1978 producția industrială a țării a fost de 42 ori mai mare decît cea realizată în 1938, de 14 ori mai mare decît cea din anul 1955, de peste 4,4 ori mai mare decît producția globală din 1965, aceasta din urmă pornind, evident, de la o bază de raportare considerabil mai mare. În mod deosebit creșterea industriei, a economiei în ultimul deceniu și jumătate se fundamentează pe un program investițional amplu, deopotrivă cu acțiunea susținută, accentuată a factorilor calitativi.

ORIENTARI DE PERSPECTIVA ÎN DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA BAZEI TEHNICO-MATERIALE ÎN CONDIȚIILE CREȘTERII MAI ACCENTUATE A EFICIENȚEI ECONOMICE

Realizările obținute atestă faptul că în țara noastră s-a constituit o bază industrială modernă, s-au dezvoltat puternic forțele de producție și a crescut continuu bogăția națională. La recenta plenară a C.C. al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Țara noastră s-a ridicat pe o nouă treaptă de progres și civilizație. Despre aceasta vorbesc datele, cifrele care au o forță de netăgăduit. Iată cîteva din aceste fapte. Fondurile fixe au crescut de la 1 203 miliarde lei în 1975 la 1 950 miliarde lei în 1980, într-un ritm anual de peste 10 la sută. Se poate, deci, spune că, în prima etapă a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, am creat o puternică bază tehnico-materială pentru realizarea cu succes a Programului adoptat de Congresul al XI-lea“. În conformitate cu prevederile Congresului al XII-lea al P.C.R., realizarea obiectivului fundamental al viitorului plan cincinal este posibilă prin continuarea pe

Greutatea specifică a principalelor ramuri în produsul social și venitul național

Anul	Industria		Construcții		Agricultură		Transporturi și telecomunicații	
	P. S.	V. N.	P. S.	V. N.	P. S.	V. N.	P. S.	V. N.
1938	39,0	30,8	5,4	4,4	30,1	38,1	6,4	6,5
1950	46,6	44,0	7,4	6,0	25,7	27,8	4,2	4,3
1965	57,3	48,9	9,4	8,0	21,5	28,9	3,3	4,0
1978	63,6	57,9	10,6	10,2	13,4	15,3	4,4	5,4

Sursa : Anuarul statistic al R.S.R. — 1979, p. 92.

o treaptă superioară a politicii de industrializare a țării, de modernizare a bazei tehnico-materiale, orientată spre valorificarea cu maxim de randament a potențialului material și uman de care dispunem, spre afirmarea plenară a revoluției tehnico-științifice. Drept urmare, în cincinalul 1981—1985 se va accentua rolul industriei de ramură conducătoare în economie (ponderea sa la crearea venitul național va ajunge în 1985 la circa 70%) sporindu-și aportul la: a) înfăptuirea reproducției socialiste lărgite; b) satisfacerea cerințelor de consum ale populației; c) creșterea și diversificarea exporturilor și lărgirea cooperării economice a României cu celelalte țări socialiste, cu țările în curs de dezvoltare și cu țările capitaliste.

Pornind de la necesitatea afirmării cu putere a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile și a trecerii la o nouă calitate, documentele Congresului al XII-lea au stabilit direcții principale ale dezvoltării industriei noastre în cincinalul 1981—1985. Astfel, se prevede ca în următorii cinci ani să se asigure un ritm mediu anual ridicat de creștere a producției industriale, de 10% la producția netă și de 9% la producția globală, ritm care va permite ca pe întreg cincinalul să se obțină un spor egal cu întreaga producție a anului 1975 și de 3 ori mai mare decât cea a anului 1965. Realizarea acestor obiective, presupune orientarea atenției factorilor din economie, a tuturor oamenilor muncii, spre reducerea continuă și sistematică a cheltuielilor materiale, spre mai buna gospodărire a materiilor prime, reducerea consumului energetic, creșterea productivității muncii, promovarea tehnologiilor noi etc.

O altă direcție de acțiune privește extinderea și diversificarea bazelor naționale de materii prime și energie și gospodărirea rațională a acestora. În acest sens se vor intensifica activitățile de cercetare geologică precum și cele vizând recuperarea și refolosirea tuturor materiilor prime și materialelor, a deșeurilor rezultate din procesele de producție și de consum. În domeniul energiei se preconizează ca, pe lângă sporirea producției de energie, să se acționeze ferm pentru reducerea consumurilor prin restructurarea producției în favoarea producției și a tehnologiilor care necesită consumuri specifice mai mici, înlăturarea tuturor consumurilor inutile, eliminarea pierderilor din rețelele de transport ș.a.

În cincinalul viitor se va acționa cu hotărâre pe linia trecerii la o producție de tip intensiv, de înaltă tehnicitate, prin ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor și atingerea unui grad superior de valorificare a resurselor de materii prime și energie. În industria metalurgiei fieroase se va pune accent pe tehnologiile de producție mai economice, precum și pe creșterea producției de oțeluri superioare, aliate și înalt aliate, iar în metalurgia neferoasă atenția va fi îndreptată spre creșterea randamentelor în valorificarea materiilor prime, îndeosebi la cupru, plumb și zinc. În industria constructoare de mașini accentul va cădea pe producerea de utilaje complexe de mare tehnicitate, pe asimilarea de produse noi, pe reproiectarea produselor existente în raport cu noile cerințe, astfel ca înnoirea și modernizarea produselor să ducă la ridicarea neîntreruptă a calității acestora. Celelalte ramuri ale industriei — industria chimică, a materialelor de construcții, a prelucrării lemnului etc. — se vor dezvolta în concordanță cu necesitățile economiei, cu cerințele valorificării superi-

oare a resurselor naturale. Este notabil faptul că industria bunurilor de consum se va dezvolta în ritmuri mai ridicate decât în perioadele anterioare, fiind orientată spre diversificarea producției, îmbunătățirea sortimentală și a calității produselor, corespunzător exigențelor în creștere ale populației.

Sporirea gradului de tehnicitate a producției, înnoirea și modernizarea produselor, reproiectarea mașinilor și utilajelor, perfecționarea tehnologiilor de fabricație, ridicarea neîntreruptă a calității produselor sînt strîns legate de cercetarea tehnico-științifică, de orientarea acesteia mai fermă spre nevoile producției. În următorii ani va continua totodată procesul de modernizare a structurii producției industriale. Acest proces este conceput să se realizeze în condițiile asigurării unui echilibru optim între diferitele ramuri ale industriei și economiei, astfel încît să se acopere mai deplin necesitățile de consum productiv și industrial, să sporească aportul țării noastre la schimburile economice internaționale, să sporească neîntrerupt venitul național și pe această bază nivelul de trai.

Agricultura românească dispune de o bază tehnico-materială puternică, modernă: 138 840 tractoare fizice, un consum anual de peste 1111 mii tone îngrășăminte, de 1822,8 mii ha amenajate pentru irigații la nivelul anului 1976 etc. Ținînd seama că în actualul cincinal baza tehnico-materială a agriculturii va spori în și mai mare măsură, este evident că în domeniul agriculturii se impun măsuri hotărîte pentru a se asigura folosirea intensivă a acestui potențial, rezultate superioare la producția vegetală și animală. Un rol deosebit în această direcție este chemat să-l aibă efectele unei mai bune organizări a muncii și a producției, întăririi ordinii și disciplinei, stimulării mai bune a activității și creșterii nivelului de conștiință al întregii noastre țărăni.

Transpunerea în viață a obiectivelor de perspectivă, deopotrivă cu asigurarea dezvoltării și modernizării, în cincinalul viitor, a bazei tehnico-materiale în țara noastră, pornesc de la necesitatea creșterii mai accentuate a eficienței economice. De fapt, direcțiile prezentate mai sus se înscriu drept condiții esențiale ale creșterii eficienței economice, ale sporirii competitivității economiei naționale. Pentru țara noastră, dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale în condițiile creșterii mai accentuate a eficienței economice reprezintă o cerință fundamentală a progresului economico-social, a înscrierii României la nivelul țărilor cu o dezvoltare economică medie, atît în ce privește venitul național pe locuitor, cît și în ce privește condițiile de civilizație, viața materială și spirituală a populației.

conf. dr. Viorel I. CORNESCU

INTREBĂRI

- 1) În ce constă baza tehnico-materială; care este rolul său în cadrul economiei socialiste?
- 2) Care sînt factorii principali ce asigură dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale în socialism?
- 3) Ce elemente calitativ noi vor caracteriza procesul de industrializare în cincinalul viitor?

Produsul social și venitul național în socialism. Creșterea venitului național, calea asigurării progresului economico-social, a ridicării nivelului de trai

Dezvoltarea economiei, privită ca un proces neîntrerupt, de reproducere și perfecționare a forțelor de producție, a relațiilor de producție etc. ca un proces de producție socialistă lărgită, este reflectată în planul de ansamblu al economiei printr-un sistem de indicatori sintetici. Dintre aceștia cei mai însemnați sînt avuția națională, produsul social și venitul național. Acești indicatori constituie elemente de referință, esențiale în analiza laturii calitative a dezvoltării; ei reflectă o serie de procese intime, de mutații în esența fenomenelor economice, specifice unei anumite etape de dezvoltare (nivelul de eficiență cu care se desfășoară munca socială, cu care sînt utilizate resursele materiale și umane, raportul dintre ponderea muncii simple și a celei complexe pe ansamblul economiei, nivelul de optimizare a structurii ramurilor și subramurilor, cuantumul valorii nou create într-o anumită perioadă etc.) relevînd, deopotrivă, coordonate de bază ale planificării dezvoltării economico-sociale pe termen lung.

DINAMICA SUSTINUTĂ A PRODUSULUI SOCIAL

Produsul social este constituit din **totalitatea valorilor de întrebuințare** (bunuri materiale și spirituale) create într-o țară în decursul unei anumite perioade de timp, de regulă într-un an, de către lucrătorii sferei productive. Produsul social constituie rezultatul muncii lucrătorilor din ramurile și subramurile care produc bunuri materiale cum sînt: industria cu toate ramurile ei, construcțiile, agricultura, silvicultura; de asemenea, este creator de produs social și personalul muncitor care activează în domeniul transporturilor ce deservește producția, lucrătorii din telecomunicațiile legate direct de procesul de producție, lucrătorii din comerț, în măsura în care activitatea lor constituie o continuare a procesului de producție în sfera circulației (transformarea, finisarea, sortarea, ambalarea, depozitarea și păstrarea mărfurilor etc.), precum și lucrătorii care se ocupă cu alimentația publică, aprovizionarea tehnico-materială, achiziții, colectări, institutele de cercetări științifice, editurile, producția de filme etc.

Produsul social se realizează în procesul reproducției socialiste lărgite constituind o categorie economică care oglindește finalitatea activității productive; el exprimă rezultatul întregii munci sociale productive și reflectă totalitatea legăturilor complexe ce se formează în procesul diviziunii sociale a muncii, între ramurile din sfera producției materiale. Produsul social este realizat și se consumă în permanență, pe tot parcursul anului; el nu trebuie, deci, privit ca o cantitate de bunuri materiale ce se realizează doar la sfîrșitul perioadei de referință, respectiv la sfîrșitul anului.

Intrucît în economia socialistă există producție de mărfuri, produsul social se exprimă sub o formă dublă și anume atît în forma natural-materială cît și în forma valorică. Exprimarea natural-materială a produsului social demonstrează că acesta este rezultatul muncii concrete depuse în procesul de producție, constituind în același timp, punctul de plecare într-o nouă etapă a procesului de producție.

Sub aspectul natural-material, produsul social este constituit din mijloacele de producție și din bunurile de consum, create în perioada de timp respectivă. Sub aspectul valoric, produsul social este constituit din valoarea mijloacelor de producție consumate în procesul de producție pentru producerea lui și din valoarea nou creată în acel an. Valoarea mijloacelor de producție consumate în procesul de producție reprezintă munca trecută, în timp ce valoarea nou creată este constituită din valoarea produsă de munca pentru sine și din valoarea creată de munca pentru societate.

RELUAREA CONTINUĂ A PROCESULUI DE PRODUCȚIE SOCIALISTĂ PE SCARĂ MAI MARE

Ca urmare a dezvoltării complexe, rapide și multilaterale a economiei naționale, proces de dimensiuni istorice în care un rol primordial revine opțiunii pentru făurirea unei industrii moderne, de înaltă eficiență și competitivitate, produsul social a înregistrat o creștere simțitoare de la an la an. Față de anul 1950, luat ca bază, produsul social a înregistrat, în 1965, o creștere de peste 4 ori, în 1975 o creștere de 10 ori, iar în anul 1980 o creștere de 15 ori.

Se impune remarcat faptul că în ultimul deceniu și jumătate, și cu deosebire în ultimul cincinal, ritmul de creștere a produsului social a fost sensibil mai ridicat decît în etapele anterioare — și deopotrivă a fost devansat de ritmul de creștere a valorii nou create în economie —, proces datorat atît bazei tehnico-materiale puternice, moderne, create în această perioadă în industrie, în agricultură, în celelalte ramuri ale economiei, cît și îmbunătățirii structurii pe ramuri și subramuri, accentuării acțiunii factorilor calitativi. Nivelul producției în ramurile de bază pe întreaga economie au cunoscut sporuri substanțiale. Producția globală industrială a României a înregistrat o creștere continuă, fiind, de exemplu, în 1980 de 53 de ori mai mare decît cea realizată în 1938. De asemenea, producția agricolă a înregistrat creșteri importante (în 1979 producția agricolă a fost de 3,5 ori mai mare decît în 1950), ritmul său de creștere situîndu-se, în ultimul cincinal, la nivelul a 5% anual. Deopotrivă cu aceste creșteri s-au înregistrat însemnate salturi pe linia calității produselor, a diversificării sortimentale a acestora, ceea ce a asigurat structurii produsului social o configurație și trăsături noi.

Trebuie, totodată, subliniat că, potrivit aprecierilor secretarului general la recenta Plenară a C.C. al P.C.R., în cincinalul pe care l-am parcurs rezultatele puteau fi cu mult mai bune. În condițiile în care baza tehnico-materială ar fi fost utilizată la deplină sa capacitate, în care nivelul calității produselor s-ar fi situat, în toate domeniile, la cotele prevăzute, volumul producției obținute în economie ar fi cunoscut sporuri și mai mari și, în acest fel, ritmul de creștere a produsului social ar fi fost mai ridicat.

CREȘTEREA VALORII NOU CREATE — ELEMENT
HOTĂRITOR AL PROGRESULUI ECONOMIEI

Un concept însemnat în analiza procesului dezvoltării economiei îl reprezintă **avuția națională**. **Avuția națională** — care, alături de venitul național, caracterizează nivelul de dezvoltare economică, potențialul economic și nivelul de viață și civilizație al populației unei țări — cuprinde **totalitatea bunurilor materiale și a mijloacelor financiare în care se materializează întreaga muncă socială acumulată de-a lungul timpului, bogățiile naturale ale unei țări (zăcămintele de minerale, pădurile, resursele hidroenergetice existente la un moment dat și neatruse încă în procesul de producție), potențialul de cercetare științifică, învățămînt și cultură de care dispune un popor la o anumită dată etc.** În anii construcției socialismului, **avuția națională a țării noastre a crescut de peste 8 ori.**

Între **avuția națională și produsul social există o legătură indisolubilă.** Astfel, creșterea simțitoare, an de an, a produsului social exercită o influență hotărîtoare asupra creșterii și diversificării avuției naționale. La rîndul său, creșterea produsului social depinde de mărimea avuției naționale. Cu toate acestea, **avuția națională și produsul social au roluri diferite în procesul producției materiale.** Avuția națională constituie premisa materială, punctul de pornire și una din condițiile principale necesare desfășurării procesului reproducției sociale și, deci, de creare a produsului social și a venitului național.

Partea din produsul social care rămîne după scăderea **valorii mijloacelor de producție consumate în procesul de producție în anul respectiv, reprezentînd consumul de muncă trecută ca și de muncă vie încorporate în nolle produse, constituie venitul național.** Venitul național reprezintă, deci, valoarea nou creată de societate, un suport material temelnic al procesului de dezvoltare a economiei.

Partea din produsul social destinată recuperării mijloacelor de producție consumate în procesul de producție în perioada de timp dată formează **fondul de înlocuire** care este utilizat pentru înlocuirea materială și valorică a mijloacelor de producție consumate în procesul de producție, asigurînd astfel continuitatea acestui proces. Cu cît este mai mare ponderea venitului național în produsul social, cu atît este evidențiată creșterea mai rapidă a efectului creator al muncii, al eficienței sociale a muncii, al sporirii eficienței întregii activități economice. În acest sens, trebuie remarcat faptul că în țara noastră a avut loc o scădere susținută a ponderii cheltuielilor materiale în produsul social: de la 59,2% în 1970, la 57,7% în 1980, ponderea respectivă urmînd să reprezinte 55,5% în 1985, iar în 1990 aceasta să se situeze sub 50%.

Venitul național nu apare sub forma unor bunuri distincte, ci el este încorporat în fiecare produs creat în timpul anului. **Venitul național se poate exprima atît în formă natural-materială, cît și în formă valorică.** Sub aspectul natural-material, venitul național cuprinde totalitatea obiectelor create peste cantitatea destinată înlocuirii mijloacelor de producție consumate în procesul de producție în anul respectiv. Sub aspectul valoric, venitul național reprezintă valoarea nou creată de munca pentru

societate și de munca pentru sine, adică valoarea produsului pentru societate și valoarea produsului pentru sine.

În orînduirea noastră socialistă, venitul național exprimă relații de producție socialiste, oglîndînd, în forma cea mai sintetică, rezultatele muncii prestate în economie și el aparține în întregime, sub o formă sau alta, poporului, națiunii. Venitul național permite caracterizarea dezvoltării economiei naționale și constituie o expresie a eficienței activității economice, sursă unică a dezvoltării rapide și multilaterale economico-sociale a țării, izvorul principal al satisfacerii tuturor necesităților procesului de producție, a ridicării sistematice a nivelului de viață și civilizație a poporului român.

Venitul național al țării noastre a cunoscut și cunoaște o creștere continuă, sistematică, în ritm înalt, fiind influențat, în principal, de următorii factori: a) creșterea productivității muncii sociale; b) sporirea volumului de muncă socială prestată în ramurile producției materiale și creșterea eficienței întregii activități economice; c) diminuarea cheltuielilor materiale de producție și reducerea ponderii lor în produsul social. Elementul cel mai important de creștere în ritm rapid a venitului național îl constituie sporirea neconținută a productivității muncii sociale, economisirea muncii vii și materializate.

LEGĂTURA INDISOLUBILĂ DINTRE
DEZVOLTAREA ECONOMIEI ȘI SPORIREA
BUNĂSTĂRII CELOR CE MUNCESC

Creșterea venitului național pe baza sporirii neconținute a productivității muncii sociale, determină obținerea unei cantități mai mari de bunuri materiale în același timp de muncă sau a aceleiași cantități de bunuri dar cu un consum de muncă redus. Partidul și statul nostru au acordat și acordă o deosebită atenție creșterii productivității muncii sociale. În acest scop au fost luate măsuri pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, transformarea cantității într-o nouă calitate, dezvoltarea bazei interne de materii prime, în mod deosebit pentru gospodărirea rațională a combustibililor și energiei, realizarea unor produse de mare tehnicitate și calitate superioară, reducerea mai accentuată a cheltuielilor de producție și cu deosebire a cheltuielilor materiale; reducerea substanțială a consumurilor specifice de materii prime, materiale, combustibil și energie. Concomitent, se acordă o atenție deosebită utilizării complete, intensive și cu eficiență maximă a mijloacelor fixe, ieftinirii lucrărilor de investiții, aplicării unui regim mai sever de economii în toate domeniile de activitate, creșterii ritmului de înnoire și modernizare a produselor, valorificării superioare a tuturor resurselor materiale, a întregului potențial.

Potrivit obiectivelor prevăzute în documentele partidului nostru, în cincinalul viitor gradul de valorificare a materiilor prime urmează să crească cu 34% și să se obțină o producție globală de cel puțin 1800 lei și o producție netă de peste 600 lei la mia de lei fonduri fixe, valoare neamortizată; concomitent, cheltuielile totale la mia de lei producție-marfă industrială urmează să scadă cu 7—8%, iar cheltuielile materiale se vor diminua cu 5,6—6%. O atenție deosebită se va acorda îmbunătățirii aprovizionării tehnico-materiale, normării realiste a consumurilor materiale și energetice, dimensionării judicioase a stocurilor,

gospodăririi raționale a materiilor prime și materialelor, recuperării și refolosirii materialelor etc.

CREȘTEREA VENITULUI NAȚIONAL ÎN PERIOADA 1950—1980

	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980
Venitul național	100	192	268	413	599	1.000	1.500
Produs social	100	186	263	414	629	1.000	1.500

În cincinalul 1976—1980 venitul național a crescut într-un ritm anual de 8%, fiind superior ritmului de creștere a produsului social, element calitativ de o însemnătate excepțională care pune în evidență creșterea mai accentuată a valorii nou obținute în economie, afirmarea largă a acțiunii factorilor intensivi în procesul dezvoltării. Cît privește venitul național pe locuitor în ultimii 30 de ani acesta a crescut în România socialistă într-un ritm de 8,4% anual, ritm superior celui înregistrat în țări capitaliste dezvoltate: în Statele Unite ale Americii acest ritm a fost de 2,1%, în R.F. Germania de 4,4%, în Franța și în Italia de cîte 3,8%, în Canada de 2,6%.

În cincinalul 1981—1985, așa cum este prevăzut, venitul național va crește într-un ritm mediu anual de 6,7—7,4%, depășind ritmul de creștere al produsului social; trebuie să arătăm că sub aspect cantitativ acesta va fi de două ori mai mare comparativ cu anul 1980, de peste 4 ori mai mare față de 1975, și de peste 40 de ori mai mare comparativ cu anul 1950, asigurându-se în medie un nivel de 47—50 mii lei anual pe locuitor. Creșterea continuă a venitului național — temelia progresului și dinamismului economic și social al patriei — demonstrează că economia națională se dezvoltă viguros, asigură sporirea veniturilor în bani și în natură a celor ce muncesc, are capacitatea tot mai mare de a asigura ridicarea bunăstării generale a poporului, creează o bază sigură de venituri pentru autogestiuinea economico-financiară a întreprinderilor și pentru bugetul statului.

Un capitol important în utilizarea corespunzătoare a venitului național ca bază de susținere a dezvoltării economico-sociale îl reprezintă procesul repartiției acestuia. Repartiția venitului național cuprinde procesul continuu, complex și multilateral de divizare a lui între ramuri economice, sfera neproductivă și populație, proces care, practic, se realizează în două etape și anume: distribuirea primară și redistribuirea.

Sub aspectul utilizării finale, venitul național se împarte în fond de consum (social și individual) — pentru care în cincinalul 1976—1980 s-au alocat două treimi, iar în anii 1981—1985 se va aloca 70% din venitul național — și fondul de dezvoltare economico-socială — pentru care în cincinalul 1976—1980 s-a alocat o treime, iar în anii 1981—1985 se va aloca 30% din venitul național. Stabilirea unui raport optim, în funcție de condițiile și cerințele fiecărei etape de dezvoltare a economiei socialiste, între fondul de dezvoltare și cel de consum are o importanță deosebită. Este știut că la baza dezvoltării impetuoase a economiei naționale a fost situată tocmai opțiunea pentru o rată

mai înaltă a acumulării. În acest sens, la Plenara C.C. al P.C.R. din octombrie a.c. tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că: „...tocmai orientarea de a aloca o parte însemnată din venitul național pentru dezvoltare — stabilită în Programul partidului de Congresul al XI-lea pentru etapa care o încheiem — a asigurat realizarea acestui vast program, care a ridicat România pe o treaptă nouă de dezvoltare economico-socială, devenind o țară cu o industrie modernă, cu o agricultură socialistă avansată“.

Stabilirea proporției juste între fondul de consum și fondul de dezvoltare economico-socială, optimizarea corelației dintre ele, au o importanță considerabilă pentru lichidarea rămănerii în urmă moștenite din trecut, pentru creșterea și modernizarea continuă a forțelor de producție, pe o bază științifico-tehnică în pas cu evoluția civilizației mondiale. Totodată se asigură condiții pentru înfăptuirea unor ample programe de investiții, pentru obținerea unor cantități sporite de produse necesare satisfacerii nevoilor materiale și spirituale în continuă creștere și diversificare ale poporului, pentru sporirea sistematică a veniturilor, a nivelului de trai al poporului.

Dezvoltarea continuă a forțelor de producție, creșterea venitului național, a avuției naționale au asigurat realizarea programului de creștere continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului. În cincinalul 1976—1980 au fost create 110000 de noi locuri de muncă, veniturile totale ale populației au crescut de la 247 miliarde lei în 1975 la 363 miliarde lei în 1980, într-un ritm anual de 8%, retribuția netă a crescut cu peste 7% anual. Veniturile obținute de populație din fondurile sociale au crescut pe întregul cincinal cu 40%. Au fost construite din fondurile statului circa 800 mii apartamente, peste 250 mii locuri pentru oamenii muncii nefamilisti, peste 240 mii locuri în creșe, grădinițe, internate și cămine pentru studenți, au crescut consumurile fizice la produse alimentare și industriale. În întreaga perioadă de construcție a socialismului, și cu deosebire în ultimul deceniu și jumătate, ca urmare a creșterii bogăției naționale, s-au obținut realizări cu adevărat istorice în schimbarea condițiilor de viață, în ridicarea bunăstării generale a poporului. În 1980, față de 1950, retribuția medie netă a personalului muncitor a crescut de 6,7 ori, retribuția minimă de 8,8 ori, retribuția reală a întregului personal de 4,2 ori, veniturile nominale ale țăranilor obținute din munca în C.A.P. și din gospodăriile personale (pe o persoană activă) de 7,7 ori, veniturile obținute de populație din fondurile sociale de consum de 23 ori, desfacerile de mărfuri de 16 ori, prestările de servicii către populație de 10 ori etc. „Toate acestea — releva tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din octombrie 1980 — demonstrează că și în domeniul creșterii nivelului de viață al oamenilor muncii s-a obținut o dezvoltare puternică, în strînsă legătură cu creșterea forțelor de producție, a bogăției naționale“.

prof. dr. Gh. D. BISTRICEANU

INTREBĂRI

1. Ce se înțelege prin produs social, avuție națională și venit național?
2. Care este importanța creșterii mai accentuate a venitului național față de produsul social?
3. În ce constă legătura indisolubilă între dezvoltarea economiei și sporirea bunăstării celor ce muncesc?

Documentele Congresului al XII-lea despre obiectivele și sarcinile programului de investiții. Direcțiile de acțiune stabilite de secretarul general al partidului, cu privire la folosirea cu eficiență sporită a fondurilor destinate dezvoltării economico-sociale a țării, realizarea la timp a obiectivelor de investiții și funcționarea lor la parametrii proiectați

Dezvoltarea economico-socială a țării, realizarea sarcinilor și ritmurilor de creștere adoptate de Congresul al XII-lea al partidului necesită utilizarea unui volum uriaș de fonduri materiale și bănești. Sursa de constituire a acestor fonduri o reprezintă fondul național de dezvoltare economico-socială, categorie care cuprinde partea din venitul național alocată pentru dezvoltarea (fondul de acumulare) și fondurile utilizate pentru înlocuirea potențialului tehnic, respectiv a fondurilor fixe scoase din folosință în decursul unui an, fonduri constituite din fondul de amortizare. Privite din punct de vedere al surselor de formare, investițiile ca parte principală a fondului național de dezvoltare economico-socială sînt formate din investiții nete, care asigură dezvoltarea și modernizarea potențialului tehnico-productiv, și din investiții pentru înlocuire, care asigură reproducția simplă a potențialului scos din folosință.

INVESTIȚIILE — FACTOR DETERMINANT AL DEZVOLTĂRII ȘI MODERNIZĂRII POTENȚIALULUI TEHNICO-PRODUCTIV, AL SPORIRII EFICIENȚEI ÎN ÎNTREAGA ECONOMIE

Programul dezvoltării economico-sociale a României pe perioada 1981—1985, adoptat la Congresul al XII-lea al P.C.R., cuprinde o serie de obiective a căror înlăptuire va asigura depășirea stadiului de țară socialistă în curs de dezvoltare și atingerea nivelului de țară mediu dezvoltată. Realizarea ritmurilor și proporțiilor prevăzute în documentele Congresului necesită dezvoltarea rapidă a forțelor de producție, în mod deosebit utilizarea cu eficiență sporită a potențialului tehnic și material din economie; se are în vedere creșterea substanțială a veniturii naționale, asigurarea, pe această cale, a resurselor necesare dezvoltării și modernizării potențialului tehnic, toate aceste eforturi urmînd să se regăsească în final în îmbunătățirea continuă a nivelului de trai al populației. În acest cadru, trebuie arătat că, sub aspect material, dezvoltarea forțelor de producție impune eforturi mari de investiții, care în perioada menționată, așa cum se prevede în documentele Congresului al XII-lea, se ridică la 1300—1350 miliarde lei, ceea ce

reprezintă un volum superior investițiilor efectuate în perioada 1951—1975 și de peste 20 de ori mai mare decît cel realizat în perioada 1951—1955.

Preocupîndu-se constant de creșterea și modernizarea forțelor de producție, partidul și statul nostru asigură și în perioada 1981—1985 repartizarea unei părți importante din venitul național pentru dezvoltarea economică și socială, parte care în marea ei majoritate se utilizează pentru investiții. Politica de investiții înlăptuită de partid, programul de investiții adoptat pentru cincinalul 1981—1985 a asigurat și asigură și în perioada 1981—1985 o puternică dezvoltare a potențialului tehnico-productiv al țării, fapt reflectat în volumul și dinamica fondurilor fixe productive. În prezent, fondurile fixe, element principal al avuției naționale, reprezintă circa 1900 miliarde lei, din care peste două treimi sînt puse în funcțiune în ultimii 10 ani ceea ce pune în evidență starea tehnică ridicată, deci posibilitățile de sporire a eficienței folosirii lor. Înlăptuirea programului de investiții adoptat de Congresul al XII-lea va determina creșterea volumului fondurilor fixe în 1985 la 3000 miliarde lei, din care 77% vor acționa în ramurile producției materiale. Sînt orientări care atestă atît posibilitățile de dezvoltare ale economiei noastre cît și preocuparea pentru atingerea unor obiective majore ale politicii economice, în cadrul cărora se remarcă în mod deosebit: modernizarea structurii economiei și în primul rînd a industriei, precum și afirmarea puternică a revoluției tehnico-stîlntifice în toate sectoarele economiei în scopul valorificării superioare a resurselor; dezvoltarea echilibrată a forțelor de producție în profil teritorial, micșorarea decalajelor în dezvoltarea economică și socială a județelor etc.

Volumul și ponderea ridicată a investițiilor alocate industriei pune în evidență că planul de dezvoltare economică și socială pe perioada 1981—1985 asigură continuarea pe o treaptă superioară a politicii de industrializare, care rămîne factorul determinant al făuririi unei economii moderne, cu o eficiență ridicată, al valorificării superioare al potențialului material și uman. Repartizarea investițiilor pe ramurile industriei va permite ridicarea nivelului tehnic al industriei și înlăptuirea unor ritmuri accelerate de creștere în ramurile de vîrf ale acesteia cît și intensificarea

procesului de restructurare a ramurilor industriale și a economiei naționale în ansamblul său, accentuându-se pe ramurile mici consumatoare de energie, cele care asigură valorificarea superioară a resurselor materiale.

Dar care sînt sarcinile majore cărora este chemat să le răspundă programul de investiții, repartizarea acestora? Documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. prevăd modernizarea structurii industriei mai ales prin prisma economiei de energie. În cuvîntarea la Plenara Comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economico-Sociale, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Criteriul economiei de energie va trebui să guverneze însăși concepția generală a dezvoltării în perspectivă a economiei noastre naționale, principiile pe baza cărora vom acționa pentru profilarea producției de bunuri materiale în concordanță cu realitățile și cerințele epocii noastre”. Așa cum este cunoscut, programul directivă elaborat în acest sens stabilește ca în viitorul deceniu România să devină independentă din punct de vedere energetic. Înfăptuirea acestei sarcini impune eforturi serioase în vederea descoperirii a noi zăcăminte de combustibil, pentru lărgirea bazei de materii prime și energetice și pentru utilizarea și valorificarea eficientă a acesteia.

Un obiectiv principal al politicii partidului, accentuat în mod deosebit la Congresul al XII-lea, este asigurarea dezvoltării echilibrate a forțelor de producție în profil teritorial. În cadrul politicii de repartizare și folosire eficientă a fondurilor de investiții se urmărește orientarea cu prioritate a investițiilor spre județele cu un nivel de dezvoltare economică mai redus, asigurîndu-se, totodată, creșterea potențialului tehnico-productiv și în celelalte județe ale țării. Partea principală a investițiilor este dirijată pentru sporirea capacității industriale a județelor. Dezvoltarea și modernizarea potențialului tehnic al tuturor județelor țării, creșterea economică multilaterală a acestora în condițiile unui accent deosebit care se pune pe dezvoltarea agriculturii în fiecare județ, procese îndeplinite prin politica de investiții, va permite ca în 1985 în fiecare județ producția globală pe locuitor să fie de cel puțin 70 000 lei, iar gradul de ocupare al forței de muncă de minimum 400 persoane la 1000 locuitori. Îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare a forțelor de producție și a producției în profilul teritorial — așa cum se sublinia în Raportul la Congresul al XII-lea al P.C.R. — va accelera procesul de dispariție a deosebirilor esențiale dintre sat și oraș, dintre activitatea agricolă și cea industrială, va determina omogenizarea crescîndă a societății noastre, crearea unui fundament trainic pentru afirmarea unei depline egalități între toți cetățenii țării, pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale, a gradului general de civilizație a întregului popor.

Se desprinde concluzia că programul de investiții adoptat la Congresul al XII-lea al P.C.R., are nu numai un rol de accelerator al dezvoltării economiei naționale în an-

samblu și în profil teritorial, ci constituie un instrument de modelare și corectare a structurilor economiei în funcție de cerințele dezvoltării, de atingere a obiectivelor de dezvoltare pe termen lung adoptate de partid.

TRANSFORMAREA RAPIDĂ A INVESTIȚIILOR ÎN FONDURI FIXE — FACTOR ESENȚIAL AL CREȘTERII POTENȚIALULUI TEHNICO-PRODUCTIV, AL SPORIRII VENITULUI NAȚIONAL

Dezvoltarea și modernizarea potențialului tehnic sînt legate nemijlocit atât de volumul și structura investițiilor pe ramuri și elemente componente cît și de timpul care se scurge pînă la concretizarea lor în fonduri fixe. Este evident că scurtarea duratei de execuție a obiectivelor de investiții și utilizarea cît mai eficientă a investițiilor puse în funcțiune, constituie un factor esențial al creșterii potențialului de producție și deci a venitului național. Urmărind raportul dintre fondurile fixe puse în funcțiune și investiții, se constată că proporția fondurilor fixe puse în funcțiune și totalul investițiilor în cincinalul 1976—1980, este relativ mică, îndeosebi în industrie, fapt care pune în evidență o proporție ridicată a investițiilor neterminate, o imobilizare de fonduri materiale și bănești care influențează negativ potențialul tehnico-productiv al ramurilor, respectiv mărimea producției nete și a venitului național. Așa cum se subliniază în documentele de partid un număr mare de obiective de investiții n-au fost începute și terminate în termenele stabilite, ceea ce a determinat creșterea ponderii investițiilor neterminate și o scădere a ponderii fondurilor fixe puse în funcțiune, influențîndu-se sensibil eficiența generală a fondurilor fixe.

Raporturile dintre fondurile fixe puse în funcțiune și investiții, respectiv decalajul mare dintre dinamica acestor doi indicatori atestă insuficientă atenție acordată în activitatea de proiectare, pe șantiere, în procesul de asigurare a utilajelor tehnologice, activității de pregătire a deschiderii obiectivelor de investiții, posibilităților de realizare a acestora într-o perioadă cît mai scurtă. Realizarea investițiilor mobilizează pe întreaga perioadă de execuție mari resurse materiale și financiare, fiind necesară intrarea cît mai rapidă în funcțiune a obiectivelor. Ca urmare, societatea noastră nu poate fi indiferentă față de modalitatea în care se stabilesc termenele de execuție a acestora, dimensiunea cheltuielilor și în principal rezultatele care se vor obține după darea lor în folosință. În repetate rînduri secretarul general al partidului a subliniat că deciziile adoptate pentru noile investiții trebuie să se fundamenteze pe o analiză riguroasă a potențialului tehnic în funcțiune; în principal a utilizării cît mai eficiente a acestuia în vederea punerii în evidență a rezervelor nevalorificate, iar crearea de noi capacități să fie cu strictețe justificată din punct de vedere economic. Aceleași exigențe trebuie manifestate în procesul de îndeplinit a obiectivelor de investiții.

Desfășurarea activității de investiții a fost analizată în cadrul Consfăturii de lucru la C.C. al P.C.R. din luna

mai 1980 și la Plenara C.C. al P.C.R. din 14—15 octombrie a.c., adoptându-se măsuri de înlăturare a neajunsurilor legate de înlăturarea programului de investiții. În cuvîntarea secretarului general al partidului la plenară se subliniază: „Comitetul Politic Executiv a luat în cursul anului o serie de măsuri și a cerut guvernului să restrîngă activitatea de investiții, să reducă numărul obiectivelor care ajunseseră la peste 11000, să concentreze forțele pe principalele obiective productive... În viitor trebuie să păstrăm un raport strict între volumul obiectivelor de investiții aflate în lucru și cele care încep, în așa fel încît volumul total de investiții să nu depășească capacitatea pe un an de execuție. Aceasta este în interesul bune desfășurări a muncii în investiții, a eficienței lor economice, a dezvoltării într-un ritm mai rapid a țării“.

Însușindu-și orientările și hotărârile Comitetului Politic Executiv al P.C.R. în această problemă, plenara a adoptat măsurile menite să asigure îmbunătățirea activității de investiții și ridicarea eficienței lor. Legea pentru adoptarea planului național unic de dezvoltare economico-socială a R.S. România pe anul 1981 prevede măsurile care urmează să fie luate de Consiliul de Miniștri pentru ca toți titularii de investiții să asigure: concentrarea activității pentru punerea în funcțiune la termenele prevăzute a capacităților în curs de execuție, respectarea cu strictețe a prevederilor din graficele de atingere a parametrilor proiectați; adoptarea, în cadrul documentațiilor de investiții pentru lucrările în curs de execuție și pentru lucrările noi, a celor mai eficiente soluții tehnologice și constructive, care să contribuie la încadrarea în cotele de materiale alocate, la reducerea consumurilor de materiale energo-intensive, de metal și ciment etc; desfășurarea ritmică a activității pe toate șantierele de construcții și montaj; executarea mecanizării și industrializării lucrărilor de construcții-montaj și a tehnologiilor moderne de execuție. Este sigur că aplicarea fermă a acestor măsuri de către titularii de investiții va permite accelerarea punerii în funcțiune a obiectivelor de investiții, creșterea potențialului tehnico-productiv al unităților economice și întregii economii naționale, condiție esențială a creșterii venitului național și a nivelului de trai.

UN IMPERATIV FUNDAMENTAL AL DEZVOLTĂRII: SPORIREA EFICIENȚEI INVESTIȚIILOR

În strategia edificării bazei materiale a societății socialiste, în înlăturarea politicii partidului de industrializare socialistă a țării, partidul și statul nostru au acordat o atenție crescîndă problemelor eficienței economice, așezării întregii vieți economice pe principii de eficiență și rentabilitate. Stabilirea de către Congresul al XII-lea al partidului a trecerii la o nouă calitate a întregii activități eco-

nomice și sociale — ca obiectiv principal al activității perioadei 1981—1985, adoptarea unor hotărâri și măsuri menite să asigure înlăturarea acestui obiectiv major se înscrie pe linia accentuării acțiunii factorilor intensivi de dezvoltare, condiție esențială a realizării progresului economico-social al țării.

Sporirea accentuată a eficienței în cincinalul 1981—1985 constituie, deci, o condiție de bază, dar și o rezultată a realizării în fapt a saltului calitativ, a trecerii la o nouă calitate în întreaga activitate economico-socială. Accentuarea elementelor calitative ale activității economico-sociale, proces așezat la baza întregii concepții de dezvoltare a economiei noastre naționale în perioada 1981—1985 și în perspectivă presupune, în principal: calitate, parametri tehnico-economici la nivel mondial, productivitate înaltă, economisirea energiei, costuri pe produse cât mai reduse, valorificarea cu randament maxim a resurselor materiale, financiare și de muncă, creșterea maximă a beneficiilor; toate acestea reflectîndu-se în ultimă instanță în eficiența economică a producției întreprinderii, ramurii și economiei naționale. Realizarea acestor sarcini privind creșterea eficienței economice — așa cum subliniază secretarul general al partidului — sînt strîns legate de aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar care presupune gospodărirea cât mai eficientă a întreprinderilor, a tuturor sectoarelor de activitate, a economiei în ansamblul ei pentru a realiza o creștere cât mai mare a venitului național și a avuției naționale și implicit a nivelului de trai a populației. Aceasta este o sarcină a tuturor oamenilor muncii, pentru a cărei realizare nu trebuie așteptate numai măsurile și acțiunile inițiate de pe plan central.

În ansamblul factorilor de sporire a eficienței întregii activități economice, gospodărirea eficientă a fondurilor de investiții și creșterea eficienței acestora ocupă un loc important. Folosirea eficientă a investițiilor este determinată pe de o parte de factori care asigură o proporție cât mai ridicată a investițiilor puse în funcțiune în totalul investițiilor și de concretizarea acestora în tehnologii de producție cât mai moderne, iar pe de altă parte de folosirea cu maximum de eficiență a fondurilor fixe în general și în principal a celor puse în funcțiune ca urmare a efortului investițional din perioada precedentă. Un rol important în creșterea eficienței economice a investițiilor are activitatea de cercetare și proiectare, care trebuie să asigure adoptarea unor soluții tehnologice avansate, apte să permită obținerea unei valori nou create cât mai ridicate cu un efort investițional cât mai redus. Deci, cu cât cheltuielile făcute într-o perioadă de timp vor fi folosite cu o eficiență mai mare, cu atît rezultatele obținute în unitățile și ramurile productive vor fi mai ridicate. Pentru a cunoaște mărimea eficienței se impune să se compare efortul investițional cu rezultatele obținute, exprimate cel mai sintetic prin mă-

rimea producției nete, respectiv la nivelul producției materiale prin sporul venitului național care se realizează pe o unitate din efortul investițional efectuat în perioada anterioară.

Aprecierea corespunzătoare a eficienței investițiilor presupune folosirea unui sistem de indicatori care să asigure informațiile necesare cunoașterii și analizei acestora. Nu vom prezenta întregul sistem de indicatori utilizat în practică pentru măsurarea și analiza eficienței investițiilor; subliniem însă că din cadrul acestui sistem, având în vedere valoarea lor de cunoaștere, nu pot fi omiși indicatorii: termenul de recuperare a investițiilor; investiția specifică, costurile pe unitatea de produs ca urmare a investițiilor făcute; creșterea producției nete și respectiv a venitului național care revine pe unitate valorică de investiții. Desigur că trebuie ținut seama în mod deosebit și de efortul energetic și material pe care îl solicită realizarea și producția unei investiții.

În acest cadru se poate arăta că o trăsătură esențială a programului de investiții pentru perioada 1981—1985 este faptul că dinamica venitului național depășește pe cea a investițiilor. Comparând sporul venitului național cu sporul investițiilor se remarcă creșterea acestuia în perioada 1981—1985 față de 1976—1980, ceea ce pune în evidență că prevederile viitorului plan cincinal au avut în vedere creșterea substanțială a eficienței investițiilor (vezi tabelul).

**Creșterea investițiilor și a venitului național
în perioada 1976—1980 și 1981—1985**

	1976—1980	1981—1985
	%	
1. Dinamica investițiilor (procente)	176	130—135
2. Dinamica venitului național (%)	151	138—143
3. Sporul investițiilor (mld. lei)	421	355
4. Sporul venitului național. (mld. lei)	186	222
5. Sporul venitului național ce revine la 1000 lei investiții	442	622

Creșterea eficienței investițiilor în cincinalul 1981—1985 este condiționată însă hotărâtor de accelerarea punerii în funcțiune a obiectivelor de investiții, de folosirea superioară a fondurilor fixe. Având în vedere nivelul tehnic al investițiilor puse în funcțiune, influența cea mai mare asupra creșterii eficienței trebuie să o asigure gradul de folosire a fondurilor fixe noi. Se impune, deci, ca unitățile productive să fie preocupate de folosirea cu maximum de

randament a mașinilor și instalațiilor astfel încât să se asigure o valoare nou creată cât mai mare pe unitate valorică de fonduri fixe.

Documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. subliniază în acest sens că o problemă fundamentală a cincinalului 1981—1985 este creșterea eficienței fondurilor fixe. Se prevede ca în 1985 să se realizeze în industrie o producție globală de 1800 lei, iar o producție netă de peste 600 lei la 1000 lei fonduri fixe, valoare neamortizată. Realizarea acestor niveluri este condiționată printre altele de îndeplinirea programului de investiții, care presupune însemnate îmbunătățiri calitative în activitatea tuturor participanților la procesul de investiții. În acest cadru se evidențiază ca necesare o preocupare mai fermă pentru fundamentarea temeinică de către titularii de investiții a obiectivelor care urmează să fie puse în funcțiune; pentru reducerea proceselor de elaborare, avizare și aprobare a documentațiilor tehnico-economice pentru începerea obiectivelor de investiții; contractarea din timp a utilajelor tehnologice necesare punerii în funcțiune a obiectivelor de investiții; respectarea disciplinei contractuale de către toți participanții la realizarea obiectivelor de investiții; pentru creșterea gradului de industrializare și mecanizare a lucrărilor de construcții pe șantiere.

Punerea în funcțiune a investițiilor la termenele stabilite și atingerea parametrilor tehnico-economici proiectați într-o perioadă cât mai scurtă, ridicarea eficienței acestora, depinde de eforturile conjugate și calitatea muncii constructorului, furnizorilor de tehnologie și a beneficiarului de investiții. În această direcție se impun eforturi pentru îmbunătățirea activității șantierei de construcții și montaj, pentru recuperarea rămășițelor în urmă, pentru realizarea întocmai a planurilor de investiții în anii care urmează. Îndeplinirea la timp și calitativ a programului de investiții adoptat la Congresul al XII-lea constituie o sarcină de mare răspundere pentru toate unitățile, centralele, ministerele. De realizarea acestei sarcini depinde în mare măsură atingerea prevederilor de dezvoltare economico-socială a României în perioada viitoare.

prof. dr. Ion CAPANU
lector univ. dr. Pavel WAGNER

INTREBĂRI

1) Care este rolul investițiilor în procesul accentuării dezvoltării calitative a economiei?

2) Analizați — pe exemplul unității dv. — acțiunile întreprinse în scopul de a asigura trecerea rapidă a investițiilor în fonduri fixe.

3) Care sînt factorii și măsurile menite să asigure sporirea eficienței investițiilor?

Obiectivul fundamental și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României socialiste stabilite de Congresul al XII-lea al P.C.R. pentru cincinalul 1981 – 1985. Sarcinile organelor și organizațiilor de partid în mobilizarea organizațiilor de masă, a cadrelor de conducere din economie, a tuturor celor ce muncesc la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a patriei

Orientările de largă perspectivă și obiectivele strategice menite să asigure, într-un proces de continuitate, dezvoltarea armonioasă și multilaterală a societății românești, înscrierea sa pe noi culmi de civilizație și progres — elemente de referință a căror expresie sintetică se regăsește în documentele programatice ale Congresului al XII-lea al partidului —, se întemeiază pe succesele remarcabile obținute de poporul nostru în cincinalul pe care îl vor încheia în curând. Creșterea susținută în acest cincinal a veniturilor naționale (cu 8%) și a produsului social (cu 7%), — indicatori sintetici ai dezvoltării — creșterea producției industriale (cu 10,6 la sută la producția netă și cu 10 la sută la producția globală), dezvoltarea puternică a agriculturii, precum și a celorlalte ramuri ale economiei deopotrivă cu efectele acestor mutații în planul calității vieții — un spor al veniturilor populației de 116 mld lei pe cincinal, realizarea a circa 800 000 de apartamente din fondul statului etc. — constituie numai câteva puncte de reper ale acestui proces ce devine, pe zi ce trece, tot mai complex. Documentele adoptate la Congresul al XII-lea, precum și cele ulterioare, încorporează, într-un tot unitar, concluziile analizelor științifice, realiste, întreprinse de partidul nostru asupra realităților extrem de dinamice economico-sociale ale lumii contemporane; între aceste fenomene, ce își vădesc efectele negative și asupra economiei noastre, se numără criza economică mondială, criza de materii prime, criza energetică etc.

Obiectivul fundamental al planului cincinal 1981—1985 îl constituie continuarea îndeplinirii prevederilor Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea țării spre comunism, intrarea societății românești într-o fază nouă, superioară a dezvoltării sale. În această etapă va avea loc afirmarea cu putere a revoluției tehnico-științifice contemporane în toate domeniile, accelerarea trecerii, pe baza acumulărilor cantitative obținute în cincinalele precedente, la o nouă calitate a activității

economico-sociale, ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a gradului de bunăstare și civilizație al întregului nostru popor, întărirea independenței și suveranității patriei noastre socialiste. Rotrivit obiectivelor înscrise în documentele programatice adoptate de Congresul al XII-lea al partidului, în cincinalul 1981—1985 va continua procesul de dezvoltare armonioasă a întregii societăți, asigurându-se creșterea în ritm înalt a economiei naționale, realizarea unui echilibru corespunzător între diferite ramuri și sectoare de activitate, amplasarea mai judicioasă a forțelor de producție pe teritoriu, înflorirea și mai puternică a științei, învățămîntului și culturii, perfecționarea tuturor raporturilor sociale, adîncirea democrației socialiste, afirmarea plenară a personalității umane.

MUTAȚII CALITATIVE ÎN STRUCTURA ECONOMIEI NAȚIONALE

În spiritul lor cel mai profund, hotărârile Congresului al XII-lea urmăresc consolidarea cuceririlor și a victoriilor obținute pînă în prezent, crearea condițiilor optime pentru continuarea ofensivei în scopul lichidării treptate a decalajelor ce ne despart de țările industrializate. Pe această bază România urmează să depășească stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare și să devină o țară socialistă mediu dezvoltată, parcurgînd pînă în 1985 o etapă de cea mai mare însemnătate pe drumul spre societatea comunistă. Această strategie presupune trecerea la o nouă calitate în întreaga viață economico-socială, accentuarea acțiunii factorilor intensivi, valorificarea superioară a întregului potențial material și uman al țării.

Planul cincinal 1981—1985 va asigura continuarea, pe o treaptă superioară, a politicii de industrializare, factor hotărîtor al făuririi unei noi economii, moderne, de înaltă eficiență, în concordanță cu exigențele ce decurg din amplificarea revoluției tehnico-științifice, din accentuarea crizei energetice și de materii prime, din creșterea interde-

pendențelor ce iau naștere între economiile naționale. Se va intensifica procesul de modernizare a industriei pe baza unei concepții în care un accent deosebit se pune pe elementele calitative ale activității, pe sporirea rolului industriei prelucrătoare, capabilă să asigure o valorificare superioară a resurselor de materii prime și materiale, a forței de muncă. Se urmărește diversificarea producției concomitent cu reducerea ponderii ramurilor energointensive și dezvoltarea mai rapidă a ramurilor și subramurilor mici consumatoare de energie și materii prime, cu dezvoltarea industriei mici. În ce privește ritmurile de creștere ale producției industriale se preconizează că, în anul 1981, acestea vor fi mai ponderate față de cele înregistrate în cincinalul anterior. Această orientare pornește de la faptul, subliniat recent de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara C.C. al P.C.R. din 14—15 octombrie a.c., potrivit căruia „...în deceniul 1970—1980, în cincinalul pe care îl încheiem, am înaintat pe un front larg, am parcurs o distanță foarte lungă în dezvoltarea noastră... și că acum este necesar să consolidăm ceea ce am realizat, asigurând o bază trainică pentru continuarea ofensivei de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate”.

Creșterea economiei naționale implică, în mod necesar, o sporire și o diversificare continuă a substanțelor naturale atrase în circuitul productiv. În cazul României, o parte din acestea sînt asigurate din resursele interne, iar altele, numeroase și în cantități substanțiale (cum ar fi, de exemplu, petrolul, minereul de fier, cocsul etc.) din import. Or, procurarea acestora din urmă se realizează în condiții tot mai grele datorită, pe de o parte, stării de criză prin care trece economia mondială (un efect nemîlocit al acestei situații îl constituie dificultatea de a se încheia acorduri pe termen lung) iar, pe de altă parte și ca un efect derivat, datorită faptului că aceste produse ce devin pe zi ce trece tot mai scumpe, sînt plătite în marea lor majoritate, în devize liber convertibile.

Apare astfel la reală sa dimensiune importanța valorificării cît mai înalte a resurselor proprii, atragerea în circuitul productiv a oricărei particule de materie refolosibilă, asigurarea unei eficiențe sporite comerțului exterior și realizarea, pe această cale, a resurselor financiare necesare acestor importuri.

Tocmai în acest spirit partidul nostru acordă o atenție sporită intensificării cercetărilor geologice — în vederea îmbunătățirii rezultatelor acestora astfel încît, și în viitorul cincinal, să fie puse la dispoziția economiei naționale noi zăcăminte și substanțe minerale utile — recuperării și refolosirii tuturor materiilor prime și materialelor rezultate din procesul de producție și de consum — acțiune menită să asigure în măsură importantă necesarul pentru nevoile interne ale economiei însăși la o serie de produse de bază: fier — 40%, cupru — 41%, plumb — 40% etc.

Un caz particular al procesului de asigurare a bazei de materii prime îl constituie energia. Dealtfel, însemnătatea

componentei energetice este cu mult mai mare, practic, în lipsa acestora nici un proces de producție neputînd să aibă loc. Acesta reprezintă aspectul tehnic al problemei, dimensiunea economică vădîndu-și toate implicațiile sale în anii din urmă, odată cu declanșarea crizei petroliere din 1973/1974. În contextul prețurilor tot mai ridicate ale energiei, o serie de parametri de bază ai producției se cer restructurați, întrucît competitivitatea și eficiența economiei sînt trecute tot mai mult prin filtrul bilanțurilor energetice.

La baza politicii în domeniul energiei elaborată de partid pentru viitorul cincinal stau tocmai o serie de concluzii desprinse prin analiza realistă, științifică a fenomenelor ce se manifestă în lumea de astăzi. În acest spirit, dintr-un bogat și diversificat ansamblu de măsuri ce vizează pe un plan general asigurarea în 1990, a independenței energetice a țării, se impun a fi subliniate cele privind sporirea producției de energie electrică prin utilizarea potențialului hidroenergetic, a cărbunilor, a energiei nucleare, prin utilizarea unor surse noi de energie — solară, a vîntului, geotermică etc. O atenție deosebită se va acorda economisirii de energie — considerată astăzi în lume drept cea mai sigură sursă de obținere a energiei — prin îmbunătățirea randamentelor energetice ale tehnologiilor, prin realizarea de produse mic consumatoare de energie, — acțiuni de importanță națională la a căror reușită sînt chemați să contribuie toți oamenii muncii.

O prioritate esențială a viitorului cincinal este legată de înfăptuirea unei autentice revoluții în agricultură, ramură de bază a economiei naționale de care depinde însăși dezvoltarea industriei, a întregii economii, ridicarea bunăstării poporului, revoluție ce vizează atît baza tehnico-materială, cît, mai cu seamă, organizarea producției și a muncii. În perioada 1981—1985, producția agricolă va spori cu 24,5—27,5% față de cincinalul anterior, cu un ritm mediu anual de 4,5—5,0%, urmînd ca producția de cereale să ajungă la 27—28 milioane tone. Realizarea saltului revoluționar în agricultură presupune o acțiune energetică care să se desfășoare în direcții de bază cum sînt: folosirea rațională a întregului fond funciar; creșterea în continuare a gradului de mecanizare complexă a lucrărilor și de chimizare a producției; încheierea procesului de ralionare a culturilor și de stabilire a assolamentelor, aplicarea celor mai noi cuceriri ale geneticii și științei agricole; creșterea în continuare a efectivelor și ameliorarea raselor de animale și rezolvarea cît mai bună a problemei furajelor; conservarea și dezvoltarea fondului forestier; asigurarea echilibrului mediului natural; folosirea integrală și pe tot parcursul anului a forței de muncă de la sate; perfecționarea funcționării consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste, etc.

În scopul înfăptuirii acestor obiective, se vor aloca agriculturii investiții de 155 miliarde lei; și astfel, deceniul 1981—1990 va consemna accentuarea transformării agriculturii într-o variantă a activității industriale, apropierea productivității muncii obținută în cele două ramuri,

apropierea veniturilor populației din agricultură de nivelele existente în ramurile neagricole.

Niveluri înalte, ritmuri susținute și mutații calitative importante vor cunoaște și celelalte ramuri ale economiei naționale, contribuind la progresul general al societății noastre.

Un obiectiv de mare însemnătate economică, politică și socială îl reprezintă repartizarea armonioasă, echitabilă a forțelor de producție pe teritoriul țării. Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981—1985, adoptat de Congresul al XII-lea al partidului, asigură cadrul optim pentru repartizarea echitabilă a forțelor de producție în teritoriu, pentru valorificarea superioară a resurselor materiale și de muncă din fiecare zonă, apropierea județelor în ceea ce privește nivelul producției globale, sistematizarea și modernizarea rețelei de orașe și comune. În acest context, se asigură condiții pentru ca egalitatea în drepturi de care se bucură cetățenii patriei noastre, fără deosebire de naționalitate, să aibă ca fundament trainic sporirea potențialului economic al tuturor localităților.

Pentru înlăptuirea obiectivelor dezvoltării economico-sociale a României este prevăzut ca o parte însemnată din venitul național, de circa 30%, să se aloce pentru dezvoltare, valoarea investițiilor pe cincinal urmînd a se cifra la 1 300—1 350 miliarde lei. Acest efort investițional considerabil presupune, în aceeași măsură, amplificarea laturilor calitative ale activității, folosirea cu maximă răspundere a fondurilor destinate dezvoltării, determinarea noulor obiective în funcție de cerințele reale ale economiei și vieții sociale, obținerea unei producții maxime pentru fiecare leu investit.

ȘTIINȚA ȘI TEHNICA IMPLICATE FUNDAMENTAL ÎN PROCESUL DEZVOLTĂRII

Pornind de la exigențele noii etape de dezvoltare a societății noastre socialiste, Congresul al XII-lea al partidului a adoptat un program cuprinzător și de amplă deschidere privind progresul științifico-tehnic, participarea și mai puternică a acestor activități de avangardă la înflorirea economiei românești. Potrivit prevederilor acestui program, la baza dezvoltării industriei, agriculturii și a celorlalte ramuri ale economiei naționale, la temelia întregii opere de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate trebuie așezate cele mai înaltele realizări ale științei și tehnicii. Cercetarea științifică din țara noastră, în viitorul cincinal și pe întreaga perioadă pînă în anul 2000, are ca orientare fundamentală cunoașterea tot mai profundă a structurii materiei, a proceselor fizico-chimice, biologice, genetice din natură.

Cercetarea științifică originală este chemată să contribuie tot mai mult la accelerarea ritmului de înnoire a producției și realizarea unui număr însemnat de produse

noi, la diminuarea indicelui mediu de consum energetic, de combustibili și materii prime, la creșterea producției nete și fizice, la sporirea competitivității produselor românești pe piața mondială. Potrivit unor calcule, în anul 1985, din sporul total al productivității muncii, o pondere de 51% în industrie și 56% în construcții se vor obține pe seama acțiunii progresului tehnic, ceea ce presupune un efort considerabil de creație științifică și tehnică.

CREȘTEREA EFICIENȚEI ECONOMICE — OBIECTIV CENTRAL AL DEZVOLTĂRII ȚĂRII

În ansamblul strategiei dezvoltării țării noastre în cincinalul viitor și în perspectiva anului 1990 creșterea eficienței în toate ramurile economiei naționale constituie un element fundamental. Acesta își găsește expresia într-o serie de procese definitorii ce evidențiază accentuarea preocupărilor pentru calitate și competitivitate în toate sectoarele de activitate.

O modalitate însemnată pentru creșterea eficienței economice o constituie ridicarea considerabilă a productivității muncii. În condițiile corelării și combinării optime a factorilor, căilor și rezervelor de sporire mai rapidă a productivității muncii sociale în cincinalul 1981—1985, ca urmare a unui ritm mediu anual de creștere de 7—7,5%, productivitatea muncii va contribui cu circa 86% la realizarea sporului de producție industrială. Creșterea productivității muncii necesită aplicarea hotărîită a programelor de automatizare și mecanizare, reducerea la strictul necesar a personalului auxiliar și neproductiv și mărirea personalului direct productiv, organizarea rațională a producției și a muncii, introducerea unei ordini și discipline ferme în toate unitățile.

Sporirea mai accentuată a eficienței activității economice presupune deopotrivă ridicarea gradului de valorificare a materiilor prime, materialelor și energiei, folosirea intensivă a mașinilor și utilajelor, reducerea costurilor, mai ales a cheltuielilor materiale și creșterea beneficiilor. Ca urmare a modernizării structurii economiei naționale, și, în primul rînd, a industriei, a accelerării procesului de restructurare a acesteia, în cincinalul viitor gradul de valorificare a materiilor prime va spori cu 34%, concomitent cu realizarea unei producții globale industriale de cel puțin 1 800 lei și a unei producții nete de peste 600 lei la fiecare mie de lei fonduri fixe. În aceeași direcție, prevederile stabilite pentru reducerea cu 7—8% și respectiv cu 5,5—6% a cheltuielilor totale și a celor materiale la 1 000 lei producție marfă industrială vor avea ca efect sintetic reducerea ponderii cheltuielilor materiale în produsul social — de la 57,7% preliminar pentru 1980, la 55,5% în 1985, ceea ce va însemna o sporire a ponderii venitului național de la 42,3% la 44,5%. Eficiența de ansamblu a acestui proces poate fi urmărită cu ajutorul datelor din tabel.

Repere în ce privește efecte macroeconomice ale reducerii ponderii cheltuielilor materiale în produsul social

Indicatori	1970	1975	1980	1985
Ponderea cheltuielilor materiale în produsul social (%)	59,5	58,1	57,1	55,5
Venitul național — dinamică % /	100	171,0	280,0	400,0*
Prod. social — dinamică %*	100	165,0	260,0	357,0*
Creșterea venitului național ca urmare a reducerii ponderii cheltuielilor materiale (miliarde lei)	—	21,1	23,9	58,0

* S-a luat în calcul limita maximă de creștere

Accentuarea acestor laturi calitative, intensive, asigură participarea tot mai activă și eficientă a României la diviziunea internațională a muncii. Creșterea volumului comerțului exterior în perioada cincinalului viitor cu 50—57% într-un ritm mediu anual de 8,5—9,5%, nivel superior celui al creșterii produsului social și venitului național, sporirea mai accentuată a exporturilor de complexitate sporită în vederea asigurării mijloacelor necesare importurilor și rambursării plăților scadente pentru creditele angajate constituie, deopotrivă, o expresie și o condiție a participării active și eficiente a României la diviziunea internațională a muncii.

SPORIREA SUSȚINUTĂ A NIVELULUI DE TRAI — SCOP FINAL AL DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE

Potrivit obiectivului fundamental al viitorului cincinal, dezvoltarea economică mai înaltă a țării va marca un progres sensibil în domeniul condițiilor de muncă și de viață ale membrilor societății noastre. Așa cum se subliniază în Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în anii 1981—1985, în această perioadă vor continua să crească veniturile populației provenite din muncă, munca reprezentând criteriul fundamental pentru aprecierea contribuției fiecărei persoane la progresul societății. Față de cincinalul precedent, fondul total destinat retribuției personalului muncitor va crește cu 43,3%, retribuția medie nominală cu 25,1%, retribuția tarifară minimă netă mărindu-se de la 1426 lei la 1630 lei, în timp ce retribuția reală va crește cu 16—18%; totodată, veniturile reale ale țărănimii provenite din munca prestată în agricultură vor spori cu 20—25%.

O formă importantă de retribuție directă, care se mani-

festă cu mai multă vigoare în condițiile aplicării noului mecanism economico-financiar, o reprezintă participarea oamenilor muncii la beneficiile realizate de întreprinderile în care lucrează, în raport direct cu contribuția adusă și cu rezultatele concrete obținute în muncă. De asemenea, ridicarea nivelului de trai și a calității vieții se realizează și pe calea sporirii fondurilor sociale, pentru satisfacerea într-o măsură mai mare a necesităților de învățămînt, ocrotire a sănătății, odihnă, cultură etc. În acest scop, cheltuielile finanțate din bugetul de stat și din veniturile întreprinderilor, organizațiilor cooperatiste și obștești vor crește cu circa 37% în anul 1985, ajungînd la 14 200 lei pe o familie.

Dezvoltarea economiei naționale, sporirea veniturilor oamenilor muncii se vor reflecta nemijlocit în creșterea consumului populației de mărfuri și servicii — în 1985 se vor desface cu 30—35% mai multe mărfuri față de 1980, iar prestațiile de servicii vor crește cu circa 50%, o atenție mai mare acordîndu-se îmbunătățirii calității și structurii serviciilor și produselor.

Dezvoltarea de ansamblu a societății românești se află în strînsă corelație cu intensificarea muncii de educație socialistă a maselor, cu aplicarea consecventă în toate domeniile a principiilor eticii și echității socialiste. Activitatea politico-educativă și cultural-artistică este menită să contribuie în mai mare măsură la cristalizarea trăsăturilor omului nou, constructor activ al societății socialiste și comuniste, devotat cauzei comunismului, patriot înflăcărat, militant ferm pentru propășirea patriei, pentru independența și suveranitatea ei. Toate acestea constituie argumente puternice pentru traducerea neabătută în practică a obiectivelor prefigurate în documentele partidului nostru, ca o garanție sigură a înfăptuirii, în liniile de ansamblu, în deceniul următor, în România, a societății socialiste multilateral dezvoltate, societate ce își stabilește programatic ca finalitate creșterea continuă a calității vieții, a nivelului de civilizație și bunăstare a poporului.

conf. dr. DUMITRU CIUCUR

INTREBĂRI

1. Care este obiectivul fundamental al dezvoltării economico-sociale a țării noastre în cincinalul 1980—1985 ?

2. Analizați mutațiile calitative ce vor avea loc în ramurile economiei naționale în vederea transpunerii în viață a obiectivelor prefigurate.

3. Care este conținutul noțiunii de eficiență economică, și care sînt căile de sporire a eficienței în economie, în prezent și în cincinalul viitor.

În atenția celor care studiază în învățămîntul politico - ideologic

„Revista economică” va continua publicarea în numerele sale a consultațiilor în ajutorul celor care studiază în învățămîntul politico-ideologic, corespunzător programei cursului „Probleme fundamentale ale economiei socialiste, ale aplicării noului mecanism economico-financiar în etapa edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în România”. În fiecare lună revista va publica un supliment cuprinzînd cîte 4 consultații.

Următorul supliment îl vom publica în numărul din 5 decembrie 1980.

Primul supliment din anul 1981, va fi publicat la 30 ianuarie, urmînd să cuprindă consultații pe teme :

1. Dezvoltarea planificată a economiei naționale. Documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii planificate a societății noastre.

2. Politica P.C.R. de amplasare rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării,

asigurarea dezvoltării proporționale a tuturor județelor – temelie a ridicării gradului de civilizație materială a întregului popor. Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981–1985. Sarcinile organelor și organizațiilor de partid pentru îndeplinirea lui.

3. Necesitatea obiectivă și căile trecerii la o nouă calitate, superioară în întreaga activitate economică. Sarcinile ce revin organelor și organizațiilor de partid privind îmbunătățirea activității economico-financiare și sporirea eficienței economice în toate domeniile de activitate.

4. Cheltuielile materiale – indicator de bază al eficienței economice. Sarcinile organelor și organizațiilor de partid, ale conducerilor colective pentru reducerea continuă a cheltuielilor la 1000 de lei producție-marfă.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

A început campania de încheiere a abonamentelor pe anul 1981 la „Revista economică”.

Prețul abonamentului : 260 lei anual. Pentru studenți, elevi, ca și pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, prețul abonamentului individual este de: 130 lei anual, 65 lei semestrial ; 32,50 lei trimestrial.

Comenzile pentru abonamente se primesc de către oficiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții, pînă la 15 decembrie a.c. Pînă la această dată se primesc, la administrația revistei, comenzi din partea în-

treprinderilor și instituțiilor, pentru abonamente la revistă și pentru volumele de legislație economică comentată pe care aceasta le editează în anul 1981 : Contractele economice, Breviar de drept și tehnică comercială internațională, Legislația industriei mici.

Încheind din timp abonamentul, vă asigurați primirea neîntreruptă a revistei și a suplimentelor sale specializate : „Curier economic-legislativ”. „Relații financiar-valutare și comerciale internaționale”, „Generalizarea experienței înaltate în unitățile economice”.